

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв імені
І.П. Котляревського
Виконавсько-музикознавчий факультет
Кафедра сольного співу та оперної підготовки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки та проведення
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
«Педагогічна майстерність»
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво
освітньо-професійна програма
«Сольне інструментальне та вокальне виконавство»
фахова профілізація «Академічний спів»
освітній ступінь бакалавр

Харків – 2024

Затверджено на засіданні кафедри сольного співу та оперної підготовки
Протокол №8 від «02» березня 2024 року

Схвалено науково-методичною радою Протокол № від «24» квітня 2024 року

Укладачі:

Гребенюк Наталія Євгеніївна – доктор мистецтвознавства, професор

Деркач Лариса Анатоліївна – кандидат мистецтвознавства, доцент

Рецензенти:

Александрова Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, професор

Батовська Олена Миколаївна – доктор мистецтвознавства, професор

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Сольне інструментальне та вокальне виконавство», набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Атестація у формі *комплексного атестаційного екзамену* для здобувачів вищої освіти фахової профілізації «Академічний спів» освітньої програми «Сольне інструментальне та вокальне виконавство» здійснюється під час атестаційного екзамену «Педагогічна майстерність» й передбачає перевірку досягнення результатів навчання, інтегральної, загальних та фахових компетенцій, визначених Стандартом вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» та освітньою програмою «Сольне інструментальне та вокальне виконавство».

Успішне складання комплексного атестаційного екзамену є підтвердженням фаховості випускника, його готовності вести педагогічну діяльність та є підставою щодо присвоєння освітньої кваліфікації «бакалавр музичного мистецтва» і професійної кваліфікації «викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін)» / «викладач мистецького ліцею».

В ході проведення атестаційного іспиту здобувачі мають продемонструвати набуті компетентності:

Загальні:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК12.

Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську / лекторську / аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні

технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Досягнення програмних результатів навчання:

ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/виконавської майстерності теорії, історії музики/композиції.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Вимоги до комплексного атестаційного екзамену.

Комплексний атестаційний екзамен проводиться за білетами, що складені відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Сольний спів та оперна підготовка».

Кожен білет складається з трьох питань, що надають змогу перевірити:

- **готовність** майбутнього фахівця як музиканта-виконавця, педагога та просвітителя до професійної діяльності;
- **опанування** системи вокально-технічних навичок, форм і прийомів

організаційної, репетиційної та вокальної роботи;

- **знання** специфіки педагогічної діяльності та **оволодіння** сучасними методами і формами викладання академічного співу;
- **здатність** демонструвати знання з питань виникнення, становлення і взаємодії різних жанрів, стилів вокального мистецтва.

Кожен білет складається з трьох питань, що надають змогу перевірити здатність, готовність та обізнаність.

Зразок білету

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

1. Принципи та підходи до організації педагогічної практики.
2. Фізіологічні основи розвитку вокально-технічних навичок.
3. Захист Звіту з педагогічної практики та презентація Методичної розробки уроку з фахової дисципліни.

На підготовку до відповіді здобувачеві дається до 30 хвилин.

Результати екзамену оголошуються здобувачам освіти у день його проведення після оформлення протоколів Атестаційної комісії.

Критерії оцінювання

Відповідність балів за університетською шкалою та шкалою ЄКТС

Університетська шкала оцінювання (в балах)	Університетська шкала оцінювання в якісному вимірі	Шкала ЄКТС	
		сумарна оцінка (в балах)	оцінка
90 – 100	«відмінно»	90 – 100	A
75 – 98	«добре»	82 – 89	B
		75 – 81	C
60 – 74	«задовільно»	67 – 74	D
		60 – 66	E
0 – 59	«незадовільно»	35 – 59	FX
		0 – 34	F

Критерії оцінювання

90–100–А – відмінно: глибоке знання змісту основ вокальної методики; основних вокально-методологічних та вокально-педагогічних категорій; різних наукових підходів до них. Повне розкриття змісту матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; матеріал подається грамотною мовою, з точним використанням педагогічної термінології, у логічній послідовності; теоретичні викладки проілюстровано конкретними практичними прикладами; продемонстровано: знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість, використаних при відповіді умінь та навичок. Методична розробка уроку з фахової дисципліни свідчить про розуміння базових принципів викладацької діяльності, специфіки роботи у мистецькій школі / мистецькому ліцеї.

82–89–В – добре: самостійна відповідь, без додаткових питань викладача; може бути декілька неточних висловлювань у відповіді на білет, або коли студент легко виправив помилки після зауваження викладача. Методична розробка уроку з фахової дисципліни свідчить про розуміння базових принципів викладацької діяльності, специфіки роботи у мистецькій школі / мистецькому ліцеї.

75–81–С – добре: у відповіді допущено помилки, що суттєво не змінили зміст, недоліки при висвітленні основного змісту матеріалу було виправлено після зауваження викладача. Методична розробка уроку з фахової дисципліни свідчить про прогалини знань щодо специфіки роботи у мистецькій школі / мистецькому ліцеї, вікових особливостей дітей.

64–74–D – задовільно: відповідь дає розуміння достатнього рівня засвоєння здобувачем програмного матеріалу, проте неповна, з порушенням принципів послідовності та логічності. Методична розробка уроку з фахової дисципліни формальна, свідчить про прогалини знань щодо специфіки роботи у мистецькій школі / мистецькому ліцеї, вікових особливостей дітей.

;

60–63–E – задовільно: допущені помилки у визначенні та розумінні базових педагогічних категорій та професійної термінології. При достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлено не сформованість основних методологічних понять. Методична розробка уроку схематична, не містить творчих завдань, відомостей щодо завдань, які вирішуються на уроці.

35–59–FX – незадовільно (неможливо повторне складання): не розкрито основний зміст навчального матеріалу (*не надається кваліфікація викладач*).

0–34–F – незадовільно (неможливо повторне складання): виявлено незнання студентом більшою або найбільш важливою частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії (*не надається кваліфікація викладач*).

Результати атестаційного екзамену оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Атестаційної комісії.